

Socialnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Maj 2021

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Socialnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Utgivningsdatum: maj 2021

Utgivare: Socialförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, kompetenscenter barn och unga

Kontaktperson: Didara Muradova

Dnr: 3.1.1–125/2021

Innehåll

Inledning och syfte	3
Ansvar och samverkan	4
Lokal lägesbild.....	6
Uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism.....	8
<i>Aktiviteter för socialnämnden</i>	<i>11</i>
Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler	12
<i>Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum ...</i>	<i>13</i>
Kompetenshöjande insatser	13
<i>Kompetenshöjande aktiviteter:</i>	<i>13</i>
Uppföljning.....	15

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot till exempel mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. Handlingsplanerna ska innehålla en lokal lägesbild och därtill lämpliga lokala aktiviteter. Handlingsplanerna revideras årligen. I kommunfullmäktiges budget 2021 framgår att nämnder och bolagsstyrelser ska fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån erfarenheter, kunskap och forskning inom området och att arbetet mot våldsbejakande extremism ska utgå från handlingsplaner som innehåller lokala lägesbilder.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är riktat mot tre extremistmiljöer; den autonoma miljön, vit makt-miljön och den islamistiska extremistiska miljön. En miljö i det här sammanhanget är en samling grupper som delar en ideologisk grund. Att arbetet fokuserar på dessa beror på att Säkerhetspolisen bedömer att dessa grupper är de främsta hoten mot vår demokrati och också mest benägna att använda våld för sin sak.³ Under 2019 har internationell terrorism till viss del förändrats. Antalet utförda våldsbejakande islamistiskt motiverade attentat i västvärlden har minskat, från en tidigare hög nivå. Samtidigt har antalet våldsbejakande högerextremistiskt motiverade attentat ökat. Liksom tidigare har det i stor utsträckning varit ensamagerande gärningspersoner som utfört attentaten. I många fall har de radikaliserats genom att ta del av våldsbejakande propaganda på internet och i sociala medier.⁴

Säkerhetspolisen pekar på att den våldsbejakande högerextrema ideologin får allt större spridning och attraherar fler. Utvecklingen innebär att risken ökar för att individer kan inspireras att begå attentat eller grova våldsbrott och radikaliseringen kan gå snabbt och vara svår att upptäcka.⁵

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige - nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17 och 20

² Dnr 155-943/2015

³ Säkerhetspolisens årsbok 2017, s30-35

⁴ Säkerhetspolisens årsbok 2019 s 22-23

⁵ Ibid, s 23

Läs mer om stadens arbete på <https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism-/>

Ansvar och samverkan

Ansvar

I Stockholms stad verkar och vistas i olika utsträckning personer och grupperingar från alla de våldsbejakande extremistiska miljöer som identifierats i Sverige. Var de finns och hur aktiva dessa olika grupper är skiftar över tid och dessa förändringar kan ske snabbt. Att dessa miljöer ständigt förändras är därför en viktig utgångspunkt att ta hänsyn till för de nämnder i staden som arbetar med dessa frågor. Staden ska aktivt motverka våldsbejakande extremism i de stadsdelar där sådana rörelser har fått fäste. Åtgärder ska vidtas skyndsamt när det finns kunskap om etablerade extremistgrupperingar i ett område, kunskap om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikalisering. Det ska finnas tydliga rutiner för att på individnivå kunna hantera avhoppare och drabbade. Stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner med verksamhetsspecifika analyser av nuläget och med riktade insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism. Samtliga nämnder ska genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs. Behovet av aktiviteter och aktiviteternas innehåll kan variera mellan olika delar av staden beroende på hur lägesbilden ser ut och vilka extremistiska grupper som finns lokalt. Berörda nämnder ansvarar vidare för att anställda inom de egna verksamhetsområdena har kunskap om området och känner till innehållet i nämndens handlingsplan. Nämnderna ska ha en lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren ansvarar för att:

- Delta i stadens nätverk för samordnare mot våldsbejakande extremism och ha en nära samverkan med stadens centrala samordnare.
- I sin förvaltning aktivt arbeta för att implementera rutiner, mallar och dylikt kopplat till VBE.
- Löpande samverka med polisen och andra berörda aktörer lokalt för att ha en aktuell lägesbild.
- Den lokala lägesbilden uppdateras årligen och att medarbetarnas erfarenheter då inhämtas genom fastställd enkät.
- Vara kontaktpunkt från förvaltningen gentemot Polismyndigheten och andra berörda aktörer i frågor som rör våldsbejakande extremism.
- Säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom förvaltningens verksamheter.
- Stödja förvaltningens verksamheter som berörs av frågan i sitt arbete.
- Bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Samverkan

Stadens verksamheter ska ha en nära samverkan med polisen. Det lokala brottsförebyggande arbetet regleras i en stadsövergripande samverkansöverenskommelse mellan staden och polisregion Stockholm och arbetet mot våldsbejakande extremism är ett av de stadsövergripande prioriterade områdena som pekas ut i samverkansöverenskommelsen. I den framgår fackförvaltningarnas ansvar i samverkan. Lokala samverkansöverenskommelser har tagits fram i alla stadsdelsförvaltningar och berört lokalpolisområde.

Samverkan avseende våldsbejakande extremism ska infogas i den befintliga samverkan och de samverkansorgan som finns idag med polis, skola, socialtjänst, förskola och civilsamhället med flera. Det är den som är ansvarig för samverkansforumet som är ansvarig för att våldsbejakande extremism tas upp med regelbundenhet vid möten.

Samverkan kring individer i risk att radikaliseras

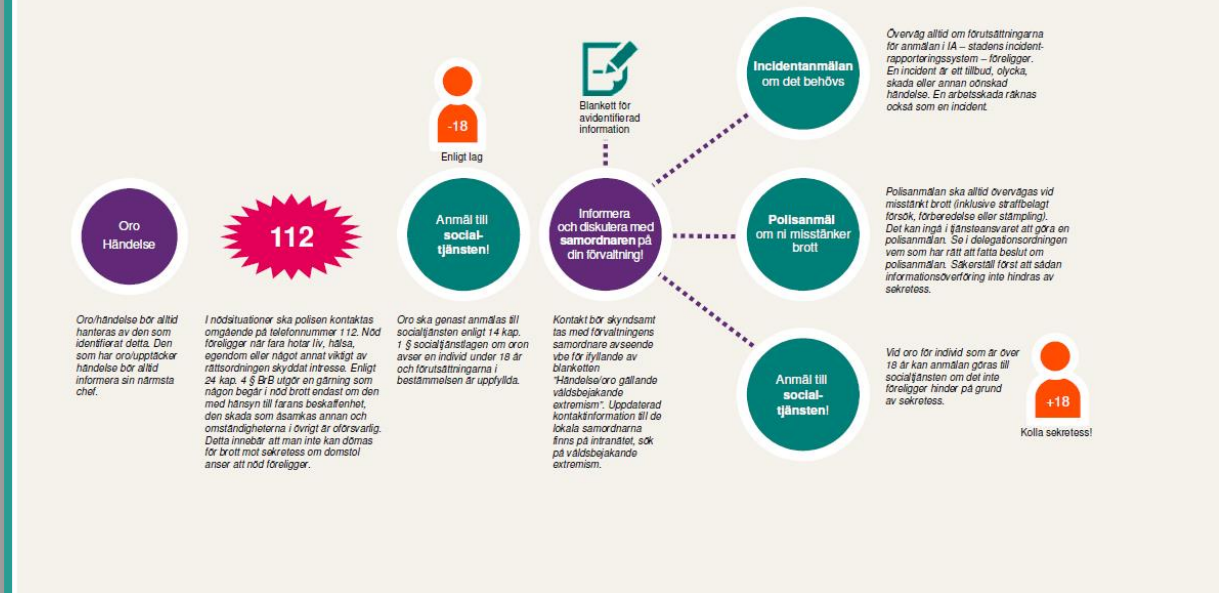
I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliseras. Särskilt viktig i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis och forum för sådan samverkan ska säkerställas.

Individer ska tillfrågas om samtycke till att dela relevant information med berörda aktörer rutinmässigt av stadens verksamheter så att samverkan kan ske på individnivå i så stor omfattning som möjligt.

Rutin vid oro/händelse rörande våldsbejakande extremism

För att tydliggöra rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer har en rutin tagits fram. Där beskrivs hur medarbetare i staden ska agera när de känner oro för en individ eller det har inträffat något som kan vara kopplat till våldsbejakande extremism.

Rutin för Stockholms stad vid oro/händelse rörande våldsbejakande extremism

Blankett för oidentifierad information

En blankett för oidentifierad information har tagits fram för att användas vid oro/händelser rörande VBE. Den finns på intranätet och ska fyllas i och skickas till förvaltningens samordnare. Blanketten är en del i arbetet med att kartlägga förekomsten av VBE lokalt.

Lokal lägesbild

Inga händelser med kopplingar till VBE miljöer har uppmärksammat i förvaltningens verksamheter.

Kartläggning

Förvaltningens lokala lägesbild baseras på information från socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor, socialtjänstavdelningen och administrativa avdelningen.

Informationen har inhämtats genom en enkät framtagen av stadsledningskontoret som skickades ut till samtliga enhetschefer och biträdande chefer inom förvaltningen. Totalt har 51 enhetschefer och biträdande enhetschefer inom både avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, administrativa avdelningen samt socialtjänstavdelningen haft möjlighet att besvara lägesbildsenkäten mot våldsbejakande extremism. Enkäten besvarades av 43 enhetschefer och biträdande enhetschefer inom samtliga avdelningar.

Av svaren från enkätundersökningen framkommer att inga händelser med koppling till VBE miljöer uppmärksammats i förvaltningens enheter som har verksamheter geografiskt utspridda inom flera stadsdelsförvaltningar.

Resultat från förvaltningens enkät:

- Förvaltningens lokala handlingsplan kring våldsbejakande extremism har god spridning och den har uppmärksammats i olika sammanhang såsom på arbetsplatsträffar, föreläsningar/utbildningar samt har använts som diskussionsunderlag under enhets/arbetsplatsträffar.
- Stadens grundläggande webbutbildning har haft en god spridning bland förvaltningens chefer och medarbetare. Samtliga chefer och medarbetare inom förvaltningen har genomgått utbildningen och har grundläggande kunskap kring VBE frågan. Denna utbildning kommer finnas tillgängligt på intranätet även under 2021 för dels nyanställd personal och även för de som vill uppdatera sina grundläggande kunskaper om våldsbejakande extremism.
- Chefer inom förvaltningen samt medarbetare har god kännedom om att förvaltningen har en särskild utredare som samordnar arbetet mot våldsbejakande extremism.
- Blanketten för oidentifierad information som ska användas om man har upplevt oro eller en händelse med kopplingar till våldsbejakande extremism har inte haft anledning att fyllas i då inga händelser har varit aktuella inom förvaltningens verksamheter. Dock behöver kunskapen om blanketten höjas inom några av verksamheterna.
- Chefer och medarbetare inom förvaltningen har deltagit i de utbildningar som förvaltningens VBE-samordnare har erbjudit och även i de utbildningar som förvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret har arrangerat. Det finns en god grundläggande kunskapsnivå om VBE bland medarbetarna inom förvaltningen. Behov av kompetenshöjande insatser mot VBE är dock ständigt aktuell i syfte att höja kompetensnivån ytterligare kring frågan.

Analys

Inga händelser med kopplingar till VBE miljöer är inrapporterade under senaste året. Den samlade bedömningen är att samtliga medarbetare i förvaltningen har kännedom om VBE. Nästan samtliga medarbetare har gått stadens utbildning och chefer och medarbetare inom socialtjänsten upplever att de får ökad kunskap och stöd i sitt arbete från förvaltningens VBE-samordnare. Förvaltningens samordnare fortsätter erbjuda kompetenshöjande insatser i form av föreläsningar, utbildningar och workshops till socialtjänstens personal både inom förvaltningen och till stadsdelsförvaltningarna.

Förebyggande arbete bedrivs sedan lång tid och på olika nivåer inom förvaltningens verksamheter både vad gäller universell, selektiv och indikerad prevention. Förvaltningen bedömer att arbetet mot våldsbejakande extremism, som ska omfatta samtliga extremistmiljöer, är inkluderat i befintligt arbete. Ytterligare kunskapsstöd för att förebygga radikaliserings kommer att tas fram under 2021.

Uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism

Samordning

Socialförvaltningens VBE-samordnare finns på kompetenscenter barn och unga vid avdelningen för stadsövergripande sociala frågor med särskilt ansvar för att på en stadsövergripande nivå samordna socialtjänstens frågor kring våldsbejakande extremism både inom BoU-, vuxen- och funktionshinderområdet. Avdelningen har bland annat i uppdrag att stödja stadsdelsförvaltningarnas preventiva insatser samt sprida och samla kunskaper och effektiva och evidensbaserade metoder. Avdelningen har fungerande strukturer och nätverk för informations- och kunskapsutbyte med stadsdelsförvaltningarna. VBE-samordnaren driver också socialförvaltningens interna arbete mot våldsbejakande extremism och är ett kunskapsstöd gentemot stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster genom att tillhandahålla information, utbildning och andra relevanta kompetenshöjande åtgärder. Socialförvaltningens VBE-samordnare representerar förvaltningen i olika sammanhang och på olika nivåer där erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling erbjuds. Arbetet sker i nära samverkan med stadens centrala VBE-samordnare vid SLK.

Socialförvaltningens VBE-samordnare ansvarar också för att förvaltningen genomför nödvändiga aktiviteter i förhållande till förvaltningens handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism. Detta arbete fortsätter även under 2021. Kompetenscenter barn och unga ansvarar för ett stadsövergripande socialtjänstnätverk mot våldsbejakande extremism med representanter från socialtjänstens olika områden som träffas fyra gånger per år. Syftet med gruppen är att få ökad samsyn inom området, vara ett forum för diskussioner erfarenhetsutbyte och lärande om hur socialtjänstens kan förebygga, utreda och ge insatser till personer som är involverade eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism.

VBE - teamet

Socialförvaltningen har inrättat ett VBE-team vars uppdrag är att i samverkan med polis ta en första kontakt med enskilda individer som polisen eller säkerhetspolisen bedömer har en koppling till våldsbejakande extremistiska miljöer. Teamets målgrupp är vuxna individer utan barn och målsättningen är att vid ett möte tillsammans med polis erbjuda hjälp och stöd. Om individen vill så länkar teamet till ansvarig stadsdelsförvaltning som tillsammans med den enskilde kan komma överens om hur ett stöd skulle kunna byggas upp. När det gäller personer ur nämnda målgrupp som har minderåriga barn och där det finns en oro kring barnen gör polisen en orosanmälan till ansvarig stadsdelsförvaltning. Utöver den kontaktskapande verksamheten ska VBE-teamet också bidra till att utveckla arbetssätt och metoder för att arbeta med målgruppen och med samverkande myndigheter.

Stadens centrala avhopparverksamhet och Sociala insatsgrupper (SIG)

I Stockholms stad ska socialtjänsten ha förmåga och förutsättning att underlätta för dem som vill lämna en våldsbejakande miljö och vid behov kunna vidta behövliga åtgärder. Insatser som utgör stöd till individer som är motiverade att lämna extremistiska miljöer bedöms utifrån motsvarande kriterier som idag används för att ge stöd till individer som vill lämna en kriminell livsstil.

Detta stöd kan erbjudas inom ramen för stadens centrala avhopparverksamhet vid socialförvaltningen eller via sociala insatsgrupper (SIG). Avhopparverksamheten vid

socialförvaltningen är tillgänglig för individer med hög hotbild som har ett särskilt skyddsbehov, vilket bedöms av polisens centrala Brottsoffer-och personsäkerhetssektion (BOPS). SIG unga vuxna riktar sig till kvinnor och män i åldern 19 – 29 år, som har behov av stöd för att bryta en kriminell livsstil och är motiverad att delta i de insatser som föreslås. För att ingå i en social insatsgrupp måste individen lämna sitt samtycke till att relevant information kan delas mellan berörda myndigheter. SIG finns i de sju ytterstadsdelsförvaltningarna.

För att få stöd av stadens centrala avhopparverksamhet krävs att individen samtycker till informationsdelning mellan socialtjänst och Bops. Avhopparverksamheten erbjuder målgruppen socialtjänstavdelningens samlade insatser och kompetenser. Insatser som erbjudits är bland annat budget- och skuldrådgivning, träningslägenhet med boendestöd, öppenvårdsbehandling, krisstöd, motivationssamtal, missbruksbehandling i heldygnsvård med kriminalitetsprogram, stöd i kontakter med sjukvård, individuell behandlingskontakt på Behandlingsenheten mm. Verksamheten har även upparbetat ett nära samarbete med såväl Jobbtorg Stockholm som Arbetsförmedlingen. Socialförvaltningen har även placerat ett antal avhoppare utanför Stockholm genom avhopparprogram på den privata marknaden. SIG kan länka till alla relevanta insatser inom socialtjänsten. SIG kan också länka till andra myndigheter och aktörer, t.ex. hälso- och sjukvården, arbetsmarknadsförvaltningen och civilsamhället. En förutsättning är att individen samtycker till att sekretessen hävs enligt 10 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, för att polisen, socialtjänsten och andra myndigheter och berörda aktörer ska få en gemensam bild av individens situation och behov, och därmed bättre förutsättningar för att samordna och genomföra sina insatser. Polisen gör kontinuerliga bedömningar av hotbild och skyddsbehov gällande individerna som är inskrivna i SIG. I vissa fall kan den enskildes behov p.g.a. hög hotbild inte tillgodoses på hemmaplan inom den egna verksamheten utan den enskilde behöver komma till ett boende som skyddar från hotbilden, ibland på annan ort. Ansvaret för stöd och skydd för barn och unga upp till och med 20 års ålder, som begår brott och/eller misstänks ha kopplingar till VBE, ligger på stadsdelsförvaltningarnas barn- och unga enheter inom individ- och familjeomsorgen. Arbetet styrs till stor del av samma bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453), SoL och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU som socialtjänstens arbete med barn och unga generellt. Socialtjänsten har också särskilda uppgifter gällande unga lagöverträdare som framgår av lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL. Alla insatser som beviljas ges med stöd av SoL utifrån de individuella behov och förutsättningar som råder i det enskilda fallet.

Stöd till anhöriga

Ett liv kopplat till våldsbejakande extremism sker ofta i en social kontext vilket involverar människor i personens närhet. Anhöriga till personer som är inblandade i våldsbejakande extremism kan behöva stöd för egen del. Hur stödbehovet ser ut är beroende av vilken relation den anhöriga har till den som är kopplad till extremismen, om de är föräldrar och syskon eller om de är partner eller barn till personen. Att det personliga sociala nätverket har uthållighet att kunna ge stöd har visat sig ha en positiv påverkan på människors motivation att söka hjälp att lämna en extremistmiljö. Anhöriga kan även spela en viktig roll för att personer med koppling till våldsbejakande extremism ska behålla sina stöd- och behandlingskontakter. Därför är det av vikt att socialtjänsten vid behov erbjuder stöd till anhöriga till personer med koppling till våldsbejakande extremism. Insatserna behöver anpassas utifrån individuella

förutsättningar och utifrån att olika former av våldsbejakande extremism tar sig olika uttryck. Socialtjänstens ordinarie verksamheter har ett ansvar för att kunna stödja anhöriga inom ramen för socialtjänstens uppdrag att tillhandahålla service, råd och stöd. Socialförvaltningens behandlingsenhet har i uppdrag att vara ett komplement till stadsdelsnämndernas anhörigstöd och kunna erbjuda stödsamtal med anhöriga.

Förebyggande arbete

För att bidra till ett kunskapsbaserat förebyggande arbete i staden bör socialtjänsten utgå från kända risk- och skyddsfaktorer samt lokala lägesbilder, och innehålla en kombination av stöd kring både universella/generella insatser som riktas till alla, selektiva insatser som riktas till grupper i riskzon samt indikerade insatser som riktas till enskilda inom områdena ANDTS, våld i nära relationer, kriminalitet, psykisk ohälsa och våldsbejakande extremism.

Ett mer sammanhållet stöd från socialförvaltningen till stadsdelsförvaltningarna skulle sannolikt innebära vinster för alla parter i form av bland annat resursoptimering och ökad samverkan, samtidigt som det ökar möjligheten att rikta insatser till där de behövs bäst och på så sätt bidra till en ökad likställighet i stadens förebyggande arbete. Inom ramen för arbetet mot våldsbejakande extremism är det viktigt att upptäcka extremistiska miljöer och personer i riskzon att radikaliserar i ett tidigt skede. Medarbetarna som jobbar med frågan behöver känna till den lokala lägesbilden, ha kunskap om olika gruppers symboler och andra kännetecken liksom kunskap om vart medarbetare och invånare ska vända sig när det finns misstanke att en person håller på att radikaliserar eller på annat sätt stödjer, rekryterar eller förespråkar våldsbejakande extremism.

Förhindrande verksamhet

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliserar. Särskilt viktigt i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst, Jobbtorg, polis och Kriminalvården/Frivården. Socialtjänsten har enligt lagstiftningen det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver men detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som andra huvudmän har. Det finns inga lagar som stödjer socialtjänsten i att sätta in tvångsåtgärder mot vuxna individer som exempelvis återvänt från krig eller rör sig i miljöer med våldsbejakande extremism. När det gäller barn och unga har socialtjänsten ett särskilt utpekat ansvar i socialtjänstlagen att verka för att förhindra att barn och unga far illa och i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, besluta om vård och fostran utanför det egna hemmet med stöd av SoL eller LVU. Samverkan är centralt både vad gäller barn och vuxna så att alla myndigheter kan hjälpas åt att fånga upp och verka för att motverka att individer radikaliserar och motivera till stöd och hjälp att ta emot adekvata insatser för dem som befinner sig i en kriminell eller våldsbejakande miljö.

Om en vuxen individ vill ha stöd för att undgå radikalisering eller lämna en våldsbejakande eller kriminell miljö kan socialtjänsten erbjuda insatser. Alla ärenden utgår från individens behov, vilket säkerställer att rätt stöd ges utifrån varje enskild individs förutsättningar. Om individen samtycker till att information delas mellan myndigheter och aktörer kan stödet erbjudas inom ramen för t.ex. sociala insatsgrupper eller stadens avhopparverksamhet.

Aktiviteter för socialnämnden

Aktivitet	Ansvarig enhetschef	Tidplan	Uppföljning
VBE-samordnaren deltar i SLK:s stadsövergripande VBE-nätverk där stadens lokala VBE-samordnare träffas regelbundet för att diskutera aktuella frågor och utbyta kunskaper och erfarenheter. VBE-samordnaren deltar även i Center mot våldsbejakande extremism (CVE:s) storstadsnätverk, CVE:s socialtjänstnätverk och i arbetet med Nordic Safe Cities Capitol Room.	Katarina Munier	Varannan månad för stadsövergripande nätverket. 24 tillfällen per år för externa samverkansmöten.	Löpande
Socialförvaltningens VBE-samordnare håller i det stadsövergripande socialtjänstnätverket mot VBE. Nätverkets syfte är att få samsyn, ha forum att utbyta erfarenheter och diskutera aktuella händelser med kopplingar till VBE området inom socialtjänsten.	Katarina Munier	Fyra gånger per år.	Uppföljning vid årsskiftet.
Följa upp hur stadsdelsförvaltningarna har implementerat Vägledning för socialtjänstens arbete med barn och unga återvändare och Stödmaterialet för att tillgodose behov av stöd och hjälp för barn och unga som återvänder från krigsdrabbade områden samt vid behov revidera dessa dokument.	Katarina Munier	Under våren 2021	Uppföljning T1, T2 och VB.
Ta fram ett metodstöd för samtal inom socialtjänsten vid tecken på våldsbejakande extremism där det finns en uttalad oro för radikaliseringsprocess.	Katarina Munier	Under våren 2021	Uppföljning T1, T2 och VB
Fortsätta träffas med arbetsgruppen med representanter från stadsdelsförvaltningarna som fokuserar på lämpliga bedömningsinstrument för socialtjänstens arbete mot VBE och vara ett stöd i CVE:s arbete med att ta fram ett bedömningssamtal mot VBE	Katarina Munier	Under 2021	Uppföljning T1, T2 och VB
Ta fram stödmaterial för arbetet med stöd till anhöriga mot VBE	Katarina Munier	Under 2021	Uppföljning T1, T2 och VB
Socialförvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en fördjupad utbildning och en expertutbildning avseende högerextremism.	Katarina Munier	Under 2021	Uppföljning T1, T2 och VB

Medverka vid utbildningar på sdf som syftar till att erbjuda råd och stöd till dem som arbetar inom socialtjänstområden.	Katarina Munier	Under 2021	Utvärdering, T1, T2 och VB
Fortsätta efterleva stadens riktlinjer, vägledning samt blankett för avidentifierad information i samtliga verksamheter inom Socialförvaltningen	Katarina Munier	Under 2021	Löpande
Samverka med polis och stadsdelsförvaltningarna kring individer som polisen identifierat som återvändare från krigshärjade områden VBE teamet ska utgöra en första kontakt för stadens socialtjänst och andra verksamheter i staden för att lotsa individer kopplade till VBE till rätt socialtjänstinstans.	Lena Svärd	Under 2021	T1,T2 och VB
Fortsätta erbjuda stöd till individer som uttrycker att de vill lämna extremistmiljöer genom att lotsas till socialtjänsten i rätt stadsdelsförvaltning. Även anhöriga till individer som befinner sig i extremistmiljöer kan få stöd	Lena Svärd, Katarina Munier och Helena Düsing	Under 2021	T1,T2 och VB
Förvaltningen erbjuder stadsdelsförvaltningarna stöd genom Förstärkningsteamet, särskilt erfarna socialsekreterare i arbetet med att utreda barn och ungdomar.	Katarina Munier och Anna Friberg	Under 2021	T1,T2 och VB
Vid behov erbjuda plats för familjer med barn 0-12 år i behov av utredning eller föräldrastöd	Sari Trygg	Under 2021	T1,T2 och VB
Inventering av andra målgrupper såsom människohandel, HRV och VINR har påbörjat inom förvaltningen. Undersöka kopplingar och skillnader i våldsmekanismer och behov av stödinsatser	Katarina Munier, Maria Karlsson och Lena Svärd	Under 2021	T1,T2 och VB
Inventering av behov av stödinsatser för unga i radikaliserings och VBE miljöer	Jessica Hellberg och Katarina Munier	Under 2021	T1,T2 och VB

Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler

Riktlinjerna för Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism anger tydligt att stöd i form av ekonomiska bidrag från staden inte ska ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till, eller stödjer, våldsbejakande extremism

ska framtas all typ av stöd i den mån de har sådant. Under 2021 kommer stadsövergripande riktlinjer för stadens arbete med föreningsbidrag och upplåtande av lokaler beslutas av kommunfullmäktige.

Av socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar framgår vilka krav som ställs på föreningar för att de ska kunna beviljas bidrag genom socialnämndens organisations- och föreningsutskott. Sedan maj 2017 framgår av riktlinjerna att föreningen ska ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Vidare framgår att föreningen inte heller får samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid mot detta. Om föreningen inte lever upp till eller bryter mot kraven i riktlinjerna beviljas inte bidrag och beslutade bidrag kan stoppas från att betalas ut.

Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum

Aktivitet	Ansvarig enhetschef	Tidplan	Uppföljning
Granska nya föreningar som söker bidrag	Eva-Lotta Elmér	Löpande	Löpande
Följa upp föreningar som beviljats bidrag	Eva-Lotta Elmér	Löpande	Löpande
Implementera stadsövergripande riktlinjer avseende föreningsbidrag och lokaluthyrning i förvaltningen	Eva-Lotta Elmér	Löpande	VB

Kompetenshöjande insatser

Behovet av kunskapshöjande åtgärder i staden är fortsatt stort. En webbaserad grundutbildning avseende våldsbejakande extremism har tagits fram och finns i alla anställdas utbildningsportal. Förvaltningarna säkerställer att relevant personal genomgår grundutbildningen samt deltar i andra stadsövergripande utbildningar som anordnas. Under 2021 kommer en webbaserad fördjupningsutbildning om vitmakt-rörelsen tas fram i samverkan med Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet och förvaltningarna säkerställer därefter att relevant personal genomgår utbildningen.

Som ytterligare stöd för stadens medarbetare finns stadens kunskapsunderlag om arbetet mot våldsbejakande extremism samlat på en intranätssida

<https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism/>

Kompetenshöjande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig enhetschef	Tidplan	Uppföljning
Medarbetare inom socialförvaltningen har grundläggande och fördjupande kunskaper i VBE utifrån handlingsplanen	Katarina Munier och Christina Kiernan	Löpande under 2021	Löpande
Relevant personal ska ha kunskap om stadsövergripande rutiner till exempel hur man ska agera vid händelse/oro kopplad till VBE, användande av blanketten för	Katarina Munier och Christian Kiernan	Löpande under 2021	T1,T2 och VB

avidentifierad information och sekretessbrytande regel om man får kännedom om att någon kan misstänkas ha begått grovt krigsbrott, folkmord eller brott mot mänskligheten.			
Stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att implementera VBE arbetet i socialtjänsten.	Katarina Munier, Christina Kiernan och stadsdelsförvaltningarnas lokala VBE samordnare	Löpande under 2021	T1,T2 och VB
Anordna workshops för Jobbtorg Farsta och ekonomiskt bistånd i Farsta och Skarpnäcksdf i syfte att tydliggöra rutiner och ansvar vid händelser med kopplingar till våldsbejakande extremism.	Katarina Munier, Christina Kiernan och arbetsmarknadsförvaltningens VBE samordnare	Ett tillfälle under våren och ett tillfälle under hösten 2021	Utvärdering via esmaker efter genomförd WS.
Stötta stadsdelsförvaltningarna med kunskapshöjning samt metodutveckling inom ramen för stadens avhopparverksamhet/SIG, anhörigstöd och behandlingsenheten.	Katarina Munier och Christina Kiernan	Under 2021	T1,T2 och VB
Anordna föreläsningar för ledning och kuratorer i Stockholms stads skolor med fokus på anmälningsskyldigheten som är kopplad till VBE.	Utbildningsförvaltningens VBE-samordnare och Katarina Munier	Under två tillfällen 2021	Utbildningen utvärderas via esmaker efter genomförd föreläsning. Vid behov anordnas fler tillfällen av föreläsningen under hösten 2020
Vid behov anordna workshop av framtaget metodstöd i samtal med individer som är på väg att radikaliserar eller befinner sig i VBE-miljöer.	Katarina Munier	Löpande under 2021	Utvärdering via esmaker efter varje genomförd WS
Vid behov anordna workshop med fokus på vitmaktmiljö	Katarina Munier	Löpande under 2021	Utvärdering via esmaker efter varje

			genomförd WS
--	--	--	-----------------

Uppföljning

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp årligen inom ramen för ordinarie styrning under inriktningsmålet En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla och KF:s mål om att Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Handlingsplanen revideras årligen utifrån aktuell lägesbild. Lägesbilden tas fram tillsammans med andra berörda nämnder samt i samarbete med polisen. Nästa revidering sker i samband med tertialrapport 1 2022.